

ЭХЭМҮТ-ИЙН 2024 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖ, АЛБАН ШААРДЛАГЫН ДАГУУ АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2025.03.24

№	Аудитын илрүүлэлт	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хугацаа	Харилцах албан тушаалтан	Хамтран ажиллах алба, албан тушаалтан
ЗӨВЛӨМЖ					
1	Тайлант хугацаанд цалингийн зардлыг 272,033.5 мянган төгрөг, гэрэл цахилгааны зардлыг 1,005.8 мянган төгрөг, эмийн зардлыг 32,585.0 мянган төгрөг, төлбөр хураамжийн зардлыг 14,220.0 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 240.0 мянган төгрөг, нийт 320,084.3 мянган төгрөгөөр бууруулж дансний буруу бичилт хийсэн байна. Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т "үнэн зөв байх", 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т "холбогдох олон улсийн стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", 20.2.4-т "нягтлан бодох бүртгэл хөтөлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэж заасантай нийцээгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй.	Нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, зааврын дагуу нягтлан бодох бүртгэлийг зөв хөтөлж тайлагнах, хяналтыг сайжруулах арга хэмжээ авна	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн нягтлан бодогч нар	СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд
2	Эм зүйчдийн ашигладаг "Орион" программын эм, эмийн хэрэгслийн үлдэгдлийг санхүүгийн программаар тайлагнасан үлдэгдэлтэй тулгахад Цефалим 1гр 400ш, хавдрийн 9дугаар фактор 500 (ОУН) 28ш, Метотрексат 2,5 мг 495ш нийт 923 ш буюу 29,262.4 мянган төгрөгийн эмийн үлдэгдэл дутуу байна. Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т "үнэн зөв байх", 20 дугаар зүйлийн 20.2.4-т "нягтлан бодох бүртгэл хөтөлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэж заасантай нийцээгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй.	Санхүү нягтлан бодох бүртгэлийн ил тод, үнэн байдлыг хангаж алдаа дутагдлыг арилгаж ажиллана	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн нягтлан бодогч Н.Чанцалдулам	СННБА, ЭЗА
3	2024 онд хийсвэр хагалгааны иж бүрдэл 3,517 ширхэгийг зарлагдсан, ЭМДСангаас 2,451 ширхэг хийсвэр хагалгааны дүнг нэхэмжилсэн, 1,066 ширхэг буюу 58,630.0 мянган төгрөгийн хагалгааны иж бүрдэл зөрүүтэй байна. Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т "үнэн зөв байх", 13 дугаар зүйлийн 13.1-т "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтөлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 20 дугаар зүйлийн 20.2.4-т "нягтлан бодох бүртгэл хөтөлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэж заасантай нийцээгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй.	Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн анхан шатны баримт бүрдүүлэлт, зарцуулалт хэрэглээнд хяналт тавьж ажиллана	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн нягтлан бодогч Н.Чанцалдулам	СННБА, ЭЗСТ
4	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 заасан бүрэлдэхүүний дагуу гаргаагүй байна. Энэ нь төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5.1-т "тухайн жилийн төсвийн орлого, зарлагын гүйцэтгэл /нийт дүнгээр, хөтөлбөрөөр, төсвийн захирагчаар, хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээ бүрээр", 54.5.2-т "татварын зарлагыг хуулийн этгээд, салбар бүрээр, холбогдох эрхзүйн үндэслэлийн хамт", 54.5.3-т "тухайн жил худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний гүйцэтгэл", 54.5.4-т "хөтөлбөр, арга хэмжээнд зарцуулсан төсөв, хүрсэн үр дүн, түүний танилцуулга /хөтөлбөрийн гүйцэтгэлийн биелэлт, бодлогын зорилтын хэрэгжилт, түүний үр нөлөөнд хийсэн дүгнэлт, хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний биелэлт, тасарсан бол шалтгаан /", 54.5.5-т "нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, түүний танилцуулга" гэж заасантай нийцээгүй, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангаагүй.	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн бүрэлдэхүүний дагуу хөтөлбөр арга хэмжээг салган тайлагнана.	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд	СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд

5	Тайлант оны Үргүйдэл нөхөн үржихүйн төвийн шинжилгээний болон ажилбарын орлогын түүвэр хийж дахин тооцоолон, анхан шатны баримттай тулган шалгахад тайлагнасан дүнгээс 21,657.8 мянган төгрөгөөр дутуу зөрүүтэй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-т "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккрузл сууриар хөтөлнө.", 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах" гэж заасантай нийцээгүй, эрх ба үүрэг	Орлогын анхан шатны баримтуудыг үндэслэн тайлагнана.	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн нягтлан бодогч Н.Уранцэцэг	СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд
6	Тайлант онд эрүүл мэндийн хөгжлийн төвөөс шилжүүлсэн 109,304.3 мянган төгрөгийг "БНХАУ-д суралцах эмч нарын байр хоол замын зардал" гүйлгээний утгаар бүртгэсэн бөгөөд эрх бүхий албан тушаалтны хөрөнгө хуваарилсан шийдвэр байхгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно.", 20.2.4-д "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэж заасантай нийцээгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй.	Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн санхүүжилт бүрээр тооцоо нийлэн хөрөнгө хуваарилсан тушаал шийдвэрийн дагуу ажил, гүйлгээг бүртгэж хэвших	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд	Сургалтын алба, СНББТ
7	ЭМДЕГ-ын чанарийн болон төлбөрийн хяналтаар тус төвийн баримтын бүрдүүлэлт тавих хангалтгүйгээс цахим хяналтын хасагдал 1,100,761.2 мянган төгрөг, эмчийн болон эх олонлогийн түүврийн хасагдал 2,755,399.3 мянган төгрөг гарч, нийт 3,856,160.5 мянган төгрөг буюу 7.4 хувийн санхүүжилт хасагдсан байна. Эм эмнэлэгийн үйлчилгээний тайлан болон нэхэмжлэгдсэн санхүүжилт нь нягтлан бодох бүртгэлд бүртгэгдэж, санхүүгийн тайланд тайлагнаагүй байна. Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", 20.2.4-т "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэж заасантай нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй.	Тусламж үйлчилгээний санхүүжилтийг төрлөөр нь, тасгаар нь нэхэмжилсэн, цахим хасагдал, эмчийн хасагдал, олгосон дүнгээр нь нэгтгэн сар бүрээр эмчийн нэрээр гаргаж, тасгийн эрхлэгч, удирдлагуудыг мэдээллээр хангана. ЭМД-аас санхүүжиж байгаа тусламж, үйлчилгээний нэхэмжлэлийн хяналтын шалгуурыг хангаж, хяналтыг сайжруулан ажиллана. (Эмчийн, байцаагчийн хасагдал)	2025.09.01-ны дотор	Эдийн засаг даатгалын албаны дарга Д.Хонгорзул	ЭЗДА, СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд
8	2024 оны "Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогын албан татварын тайлан" дахь даатгуулагчаас суутгасан "Эрүүл мэнд болон нийгмийн даатгалын шимтгэл"-ийн дүн, нийгмийн даатгалын тайлангаарх даатгуулагчийн төлөх НДШ-ийн дүнгээс 3,576.5 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан байна. Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", 20.2.4-т "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэж заасантай	Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн системээр нийгмийн даатгалын тайланг илгээж эхэлнэ. НББ-ийн стандарт, журам зааврыг мөрдөн ажиллана.	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн цалингийн нягтлан бодогч Н.Цэлмэг, Н.Ганжаргал	СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд
9	Ажил олгогчийн төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөгийн дүн нь нийгмийн даатгалын тайлангаар 4,407,527.8 мянган төгрөг байсан боловч санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар 4,382,501.1 мянган төгрөгөөр тайлагдсан байна. Үүний үр дүнд 25,026.7 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах", 20.2.4-т "нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэж заасантай нийцээгүй, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангаагүй.	Интерактив программыг Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн системтэй ижилхэн болгож ээлжийн амралтын дараа сард шилжих НДШ, ХХОАТ-ын суутгалуудыг ТАЦС-тэй уялдуулан НББ-ийн стандарт, журам зааврыг мөрдөн ажиллана.	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн цалингийн нягтлан бодогч Н.Цэлмэг, Н.Ганжаргал	СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд
10	Нийгмийн даатгалын тайлангаар даатгуулагчаас суутгасан НДШ-ийн дүн 3,868,032.4 мянган төгрөг байсан бол ХХОАТ-ын тайлангаар 3,879,100.5 мянган төгрөг буюу 11,068.1 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагдсан байна. Энэ нь нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-т "Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэж заасантай нийцээгүй, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангаагүй.	Интерактив программыг Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн системтэй ижилхэн болгож ээлжийн амралтын дараа сард шилжих НДШ, ХХОАТ-ын суутгалуудыг ТАЦС-тэй уялдуулан НББ-ийн стандарт, журам зааврыг мөрдөн ажиллана.	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн цалингийн нягтлан бодогч Н.Цэлмэг, Н.Ганжаргал	СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд

11	Тайлант хугацаанд хог хаягдлын төлбөрт 32,960.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан бөгөөд тендер сонгон шалгаруулалт явуулаагүй байна. Энэ нь төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ, худалдан авах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.3-т "Захиалагч шууд худалдан авах, харьцуулалтын аргыг хэрэглэх зорилгоор батлагдсан төсөвт өртгийг хувааж худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахыг хориглоно" заалт болон Засгийн газрын 2024 оны 02 тогтоолтой нийцээгүй, эрх ба үүрэг батламж мэдэгдлийг хангаагүй.	Худалдан авалтыг хуулийн дагуу зохион байгуулж ажиллана.	2025.09.01-ны дотор	ХҮИТА-ны дарга Ч.Чулуунсүрэн	Үнэлгээний хороо, СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд
12	Тус эмнэлэг нь эм, эмнэлэгийн хэрэгсэл, урвалж, бодис, өндөр өртөгтэй эмийн худалдан авалтыг нийт 183 багцад хувааж, 12.1 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгөөр нэг төсөл арга хэмжээ болгон худалдан авалтыг зохион байгуулсан байна. Энэ үйл ажиллагаа нь 5 удаагийн тендер шалгаруулалтаар 2024 оны 3 дугаар сараас 12 дугаар сарын хугацаанд явагджээ. Гэвч худалдан авах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлсэн баримтад тендерийн баримт бичиг боловсруулалттай холбоотой хурлын тэмдэглэл байхгүй бөгөөд тус баримтыг архивт хадгалаагүй байна. Энэ нь төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.4-т "Захиалагч худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулах бүрд тендер шалгаруулалтын хувийн хэрэг бүрдүүлж, түүнд дараах баримт бичгийг хавсаргана:", 48.5-д "Тендер шалгаруулалтын хувийн хэргийг архивын нэгж болгон хадгална" болон Төрийн аудитын тухай хуулийн 16.1.4-т "Төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хугацаанд шаардсан мэдээлэл, баримт бичгийг бүрэн ирүүлэх" гэсэн заалтуудтай нийцээгүй байна.	Тендер шалгаруулалтын баримт бичгийг зохих шаардлагын дагуу бүрдүүлж, хурлын тэмдэглэл болон бусад чухал баримтуудыг Архивын нэгжид хадгалж хэвших	2025.09.01-ны дотор	Үнэлгээний хороо	ХШҮ-ний ажилтан Н.Анандра
АЛБАН ШААРДЛАГА					
1	Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн ерөнхий захирлын 2024 оны 11 дүгээр сарын 21-ний өдрийн А/121 тоот тушаалаар 93,008,700.0 төгрөгийн хангамжийн материалыг данснаас хасахаар шийдвэрлэснээс 25,028,900.00 төгрөгийн илүү материал данснаас хассан байна.	Анхан шатны баримтыг үнэн зөв үйлдэх, хангамжийн материалын данснаас хасах үйл ажиллагаанд хяналтыг сайжруулна. Данснаас хассан бараа материалыг залруулах бүртгэлийг хийнэ.	2025.09.01-ны дотор	СНББТ-ийн хангамж хариуцсан нягтлан бодогч Д.Солонго	СНББТ-ийн ахлах нягтлан бодогч Ч.Алтансүвд
2	НҮБ-ын Хүн амын сангийн хөрөнгө оруулалтаар "Зүрх судасны мэс заслын тасгийн хагалгааны өрөөнүүдийг вакум нээлттэй мэс заслын өрөө болгон засварлах, тохижуулах түлхүүр гардуулах" нөхцөлтэй тендерт гүйцэтгэгчээр "Би Эм Си Эм" ХХК нь шалгарсан. Гэвч тус компани тендерийн өгөгдлийн хүснэгтэд заасан Нийгмийн даатгалын сүүлийн 6 сарын НД-8 маягтын хуулбарыг нотариатаар гэрчлүүлэн ирүүлэх" гэсэн шаардлагыг хангаагүй байхад тендерт шалгаруулж, 1,197,000,000 төгрөгийн гэрээ байгуулсан байна.	Цаашид энэ алдаа дутагдлыг гаргахгүй байх тал дээр хяналтаа сайжруулна. Нийгмийн даатгалын НД8 маягтын хуулбарыг нотариатаар баталгаажуулан нөхөн авч тендерийн материалд хавсаргах.	2025.09.01-ны дотор	Үнэлгээний хороо	ХШҮ-ний ажилтан Н.Анандра
3	Тайлант хугацаанд амны хаалт, стандарт фильтр, нярайн малгай, урсгалын сенсор, нүүрний хамгаалалт, үр шилжүүлэн суулгах гуурс зэрэг нийт 49,964 ширхэг 134,262,800.00 төгрөгийн эм, эмнэлэгийн хэрэгслийн эхний үлдэгдлээс зарцуулаагүй бөгөөд он дамжуулан үлдэгдлээр бүртгэснээр хэрэгцээ шаардлагагүй нөөц үүссэн байна.	Эм, эмнэлэгийн хэрэгсэл, бараа материал, хангамжийн нөөцийг төлөвлөх, үр өгөөжийг тооцох, зохистой ашиглах тал дээр анхаарч ажиллана.	2025.06.30	СНББТ-ийн нягтлан бодогч Н.Чанцалдулам СНББТ-ийн хангамж хариуцсан нягтлан бодогч Д.Солонго	СННБА, ЭЗА, ХҮА
4	Тайлант онд 140,400,000.0 төгрөгийн 2 худалдан авалтийг 3 багцаар хувааж шууд худалдан авалт хийсэн байна. Энэ худалдан авалтыг хуульд заасны дагуу хэрэгжүүлэгдээгүй бөгөөд захиалагч гэрээний хувийг уг аргыг хэрэглэх болсон үндэслэлийн хамт гэрээ байгуулснаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор Авилгатай тэмцэх газарт хүргүүлэх хуулийн заалтыг хэрэгжүүлээгүй байна.	Худалдан авах ажиллагааг оновчтой зохион байгуулж цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй, хууль тогтоомжийг биелүүлж анхаарч ажиллана.	2025.06.30	Үнэлгээний хорооны дарга	Худалдан авах үйл ажиллагааг зохион байгуулах үнэлгээний хороо

Хянасан: Төлөвлөлт, үйл ажиллагаа хариуцсан
дэд захирал
ХШҮ хариуцсан ажилтан

Төлөвлөгөө боловсруулсан: СННБА-ны ахлах нягтлан бодогч

Э.Бямбасүрэн
Н.Анандра
Ч.Алтансүвд